

PROJEKT

***GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
NA 2022 ROK***

1. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek corocznie opracowania i uchwalenia gminnego programu w zakresie profilaktyki uzależnień. Jednakże, zgodnie z orzecznictwem NSA z 9 stycznia 2014 roku możliwe jest przygotowanie jednego programu obejmującego przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty, które są odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania zadań, jak również przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art.10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020, poz.2050) do zadań własnych należy przeciwdziałanie narkomanii.

Podstawą prawną podejmowanych działań w zakresie działań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w zakresie przeciwdziałania narkomanii – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – ustawa z dnia 29

lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak również ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego, wyznaczających cele strategiczne i operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców. W Programie zostały uwzględnione rekomendacje i priorytety dotyczące realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Uzależnienie od alkoholu jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Choroba alkoholowa ma wiele aspektów: wpływa na strefę zdrowotną, psychiczną, duchową i rodzinną osoby uzależnionej. Problemy wynikające z nadużywania alkoholi wyróżniają się na tle innych ze względu na ich wpływ na wiele dziedzin życia społecznego. Przyczyniają się do negatywnych zjawisk takich jak wykroczenia, czyny karalne i wypadki komunikacyjne. Nietrzeźwość to także jedna z głównych barier utrudniających wydostanie się z biedy. Niejednokrotnie z uzależnieniem wiąże się problem przemocy domowej.

2. Problematyka uzależnień

Dane ogólnopolskie dotyczące konsumpcji alkoholu wg PARPA¹

Tabela 1: Spożycie w litrach na jednego mieszkańca

Spożycie alkoholu w litrach na jednego mieszkańca					
Lata	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100 % alkohol	Piwo	Piwo w przeliczeniu na 100% alkohol
2015	3,2	6,3	0,76	99,1	5,45
2016	3,2	5,8	0,70	99,5	5,47
2017	3,3	6,1	0,73	98,5	5,42
2018	3,3	6,0	0,72	100,5	5,53
2019	3,7	6,2	0,74	97,1	5,34
2020	3,7	6,4	0,77	93,6	5,1

¹ Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, statystyki, <http://www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki>, 02.11.2020.

Tabela 2: Średnie roczne spożycie napojów alkoholowych na 1 mieszkańca w litrach w przeliczeniu na 100% alkohol:

Lata	Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu
2015	9,41
2016	9,37
2017	9,45
2018	9,55
2019	9,78
2020	9,6

Tabela 3: Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkohol w latach 2015-2020:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wyroby spirytusowe	34,0 %	34,2 %	35,2 %	34,6 %	37,8 %	38,5 %
Wino i miody pitne	8,0 %	7,4 %	7,8 %	7,5 %	7,6 %	8,0 %
Piwo	57,9 %	58,4 %	57,8 %	57,9 %	54,6 %	53,5 %

Według szacunkowych danych PARPA większość osób pijących spożywa alkohol w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Polacy od sześciu lat piją tak samo. Spożycie alkoholu na jedną osobę utrzymuje się na stałym, ale wysokim poziomie 9,4 -9,7 litra rocznie.

Szacuje się, że w Polsce występuje ok. 650 tysięcy – 1 mln osób uzależnionych od alkoholu oraz blisko 3 mln osób pijących szkodliwie i ryzykownie. Oprócz osób uzależnionych, problem nadużywanie alkoholu dotyka osób współuzależnionych (członków rodzin), których jest 4-5 mln, w tym 1 mln dzieci.² Współuzależnienie nie jest chorobą - jest zespołem nieprawidłowego przystosowania się do sytuacji problemowej. Koncentrując się na szukaniu sposobu ograniczenia picia partnera, osoba współuzależniona nieświadomie przejmuje odpowiedzialność i kontrolę za jego funkcjonowanie, co w efekcie ułatwia pijącemu dalsze spożywanie alkoholu. U części osób współuzależnionych rozpoznaje się ostrą reakcję na stres, zaburzenia stresowe pourazowe lub zaburzenia adaptacyjne.

² Narodowy Program Trzeźwości, 2018, str.18-19.

Współuzależnienie diagnozuje się wyłącznie u osób dorosłych, które formalnie mogą wybrać inną drogę poradzenia sobie z problemem picia partnera. Dzieci nie mają żadnego wyboru. Są skazane na życie w takich warunkach, jakie stwarzają dla nich dorośli.³

Szkody powodowane przez alkoholizm, jak i ryzykowne oraz szkodliwe spożywanie alkoholu występują w wielu wymiarach:

- jednostkowym (oddziałują negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących),
- społecznym (negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, ubóstwo i bezrobocie),
- ekonomicznym (koszty: leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, lecznictwa odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadek wydajności pracy).

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu.⁴ Alkohol ma bezpośredni wpływ na rozpad więzi rodzinnych i ilość rozwodów, na występowanie przemocy domowej, również wobec dzieci (ok. 70% przypadków), na bardzo dużą ilość urodzeń dzieci z FASD, na problem bezrobocia i bezdomności.

Z raportu Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii o stanie narkomanii w Polsce, który został opracowany w 2019 roku wynika, że:

- w polskim społeczeństwie konsumpcja napojów alkoholowych jest o wiele bardziej rozpowszechniona niż używanie narkotyków;
- skala używania narkotyków w Polsce na tle innych krajów UE nie jest duża. W przypadku używania narkotyków w populacji generalnej marihuana jest o wiele bardziej rozpowszechniona niż pozostałe nielegalne substancje psychoaktywne;
- liczba problemowych użytkowników narkotyków pozostaje na stałym poziomie z jednym z niższych wskaźników na 100 tysięcy mieszkańców w Europie;
- Polska ma niskie wskaźniki zgonów z powodu narkotyków, jak również zakażeń HIV z powodu używania narkotyków w iniekcjach;
- wśród osób zgłaszających się do leczenia najczęściej powodem zgłoszeń są trzy grupy substancji, tj. stymulanty, marihuana i haszysz oraz opioidy.⁵

3 Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Współuzależnienie,
<https://www.parpa.pl/index.php/rodzina-dzieci/wspoluzaleznienie>, 02.11.2020.

4 Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkody zdrowotne,
<http://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/szkody-zdrowotne> , 02.11.2020.

5 Raport o stanie narkomanii w Polsce 2019, Warszawa 2019, s. 46.

Kluczową rolę w polskim systemie rozwiązywania problemów alkoholowych odgrywają samorzady gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są odpowiedzialne za rozwiązywanie problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych.

3. Diagnoza w gminie Szepietowie

Gmina Szepietowo jest gminą wiejsko – miejską w powiecie wysokomazowieckim w województwie podlaskim.

Na podstawie danych pozyskanych z Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Szepietowie liczba ludności gminy Szepietowo od 2017 roku sukcesywnie spada. Poniższa tabela przedstawia liczbę ludności w latach 2017- III kwartał 2021 zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy.

Tabela 4. Liczba mieszkańców gminy Szepietowo

l.p.	Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
1.	2017	3708	3535	7243
2.	2018	3576	3598	7174
3.	2019	3615	3477	7092
4.	2020	3453	3558	7011
5.	30.09.2021r.	3416	3513	6929

Źródło: Urząd Miejski w Szepietowie, Ewidencja Ludności

Liczba bezrobotnych w powiecie wysokomazowieckim wg stanu na 30 września 2021r. wynosiła 1481 osób. W naszym powiecie wg GUS są najkorzystniejsze warunki na rynku pracy w woj. podlaskim, średni poziom bezrobocia na koniec 2020r. wyniósł 7,8% .

Tabela 5. Liczba bezrobotnych terenu gminy Szepietowo

Okres	31.12.2017		31.12.2018		31.12.2019		30.09.2020		30.09.2021	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Miasto i Gmina Szepietowo	254	118	255	110	227	102	252	101	223	96

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Wysokiem Mazowieckiem

Główne miejsca zatrudnienia w gminie Szepietowo to rolnictwo, budownictwo, sektor usług, urzędy i szkoły.

3.1. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SZEPIETOWIE

Uzależnienie wpływa na funkcjonowanie całego systemu rodzinnego. Pojawiają się kryzysy, nasilają się trudności interpersonalne oraz spada poziom bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania. Pojawiają się straty w obrębie zdrowia fizycznego i psychicznego oraz materialne zarówno osoby uzależnionej, jak i poszczególnych członków rodziny. Nikt nie pozostaje obojętny względem przeciwności, jakie powstają w wyniku uzależnienia u członka rodziny. Celem działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szepietowie jest wspieranie osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych. W części rodzin korzystających z pomocy społecznej występuje problem uzależnienia od alkoholu. Swoistym wskaźnikiem uzupełniającym w diagnozie problemu alkoholowego mogą okazać się dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szepietowie.

Tabela 6: Liczba rodzin objętych pomocą MGOPS w latach 2016-2021

Rok	Ilość rodzin objętych pomocą MGOPS	Ilość osób w rodzinach
2016	291	1018
2017	114	345
2018	125	373
2019	116	354
2020	93	253
30.06.2021	7	18

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szepietowie

Tabela 7: Liczba rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy MGOPS w latach 2016 -2021

Rok	Ilość rodzin z problemami alkoholowymi objętych pomocą	Ilość osób w rodzinach
2016	18	55
2017	21	59
2018	15	48
2019	11	37
2020	60	160
30.06.2021	4	7

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szepietowie

Tabela 8: Liczba Niebieskich Kart założonych w związku z przemocą w rodzinie w latach 2016 - 2021

Rok	Ilość założonych „Niebieskich Kart” w związku z przemocą w rodzinie	Ilość rodzin z problemem alkoholowym i z Niebieska Kartą
2016	13	12
2017	32	16
2018	38	20
2019	28	12
2020	17	10
30.06.2021	15	9

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szepietowie

Jak pokazują dane statystyczne z MGOPS, od roku 2018 zmniejszyła się liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą z ośrodka. Natomiast liczba osób korzystających z pomocy materialnej utrzymuje się na stałym poziomie. Niestety liczba Niebieskich Kart, które założono w związku z przemocą w rodzinie utrzymuje się na dość wysokim poziomie.

W poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomagania jej ofiarom angażuje się wielu profesjonalistów i wolontariuszy, organizacji pozarządowych i specjalistycznych instytucji. Nie jest to łatwe zadanie bowiem, środowisko rodzinne jest i powinno być skutecznie chronione przed ingerencjami zewnętrznymi. Zajmowanie się przemocą domową wymaga zarówno wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym, jak i szczególnej troski i rozwagi w trakcie interwencji. Według roboczej definicji, przyjmowanej przez polskich specjalistów, przemoc domowa to:

- działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym;
- z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił lub władzy;
- godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne czy psychiczne);
- powodujące u nich szkody lub cierpienie.

W przemocy domowej najbardziej istotna jest demonstracja i wykorzystanie siły lub władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej.

Trudno oszacować dokładnie rozmiary przemocy domowej w Polsce. Każdego roku do sądu zgłaszanych jest zaledwie kilkanaście tysięcy spraw o znęcanie się nad rodziną, ale policja w tym czasie rejestruje około miliona tzw. "awantur w rodzinie", do których jest wzywana. Kilkanaście procent dorosłych kobiet podaje w badaniach, że zostały uderzone przez męża, a czterdzieści procent kobiet uważa, że sprawienie lania dziecku jest zwykłą metodą wychowawczą.⁶

3.2. RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE SZEPIETOWO

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przepisy prawa miejscowego tj. uchwała Nr XXXVI/268/18 Rady Miejskiej w Szepietowie w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Szepietowo.

Tabela 9: Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Szepietowo

Z napojami alkoholowymi przeznaczonymi do spożycia									
Rok	Ogółem	poza miejscem sprzedaży (sklepy)				w miejscu sprzedaży (bary)			
		Razem	wg zawartości alkoholu			Razem	wg zawartości alkoholu		
			do 4,5%	do 18%	pow. 18%		do 4,5%	do 18%	pow. 18%
2018	17	14	14	11	12	3	3	1	2
2019	17	14	14	11	12	3	3	1	2
2020	14	13	20	14	14	1	10	10	10

Źródło: Urząd Miejski w Szepietowie

Tabela 10: Wartość sprzedanego alkoholu w latach 2018-2020

Lata	Wg zawartości alkoholu			Razem
	do 4,5 % (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%	
2018	1 979 042,59 zł	155 953,86 zł	1 780 256,20 zł	3 915 252,65 zł
2019	2 069 285,69 zł	143 159,93 zł	1 966 156,03 zł	4 178 601,65 zł
2020	2 046 915,26 zł	219 903,68 zł	1 933 495,22 zł	4 200 314,16 zł

Źródło: Urząd Miejski w Szepietowie – sprawozdanie PARPA-GI

Z danych powyższej tabeli wynika, że w przeciągu dwóch lat nastąpił lekki spadek sprzedaży alkoholi do 4,5%, a nastąpił znaczny wzrost sprzedaży alkoholu od 4,5% do 18%, oraz niewielki spadek w zakresie sprzedaży alkoholu o zawartości powyżej 18%.

Tabela 11: Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w latach 2018-2020

Lata	Przedsiębiorcy posiadający zezwolenia	Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych	Ogółem
2018	15	0	15
2019	15	1	16
2020	0	0	0

Źródło: Urząd Miejski w Szepietowie – sprawozdanie PARPA-G1

Ze względu na pandemię i brak imprez masowych, plenerowych oraz innych uroczystości nie wydano żadnego jednorazowego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

3.3. SKALA PROBLEMU NA PODSTAWIE STATYSTYK KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W WYSOKIEM MAZOWIECKIEM

Diagnostując problem uzależnienia od alkoholu wśród mieszkańców Gminy Szepietowo, uzyskano dane dotyczące liczby nietrzeźwych kierowców. Ze statystyk Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem wynika, że na terenie gminy i miasta Szepietowo w latach 2017-2021 r. zanotowano:

Tabela 12: Dane Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem

TEREN MIASTA I GMINY SZEPIETOWO					
L.p.	ROK	2017	2018	2019	2020
1.	Liczba osób odwiezionych do wytrzeźwienia do PDOZ Komendy Powiatowej Policji	8	15	9	7
2.	Liczba osób odwiezionych do miejsca zamieszkania	9	6	8	2
3.	Liczba interwencji domowych	125	92	56	58
4.	Liczba osób zatrzymanych w PDOZ z interwencji domowych	16	17	15	8
5.	Liczba osób wobec, których złożono wnioski o ukaranie za spożywanie alkoholu	7	8	11	7
6.	Liczba zatrzymań nietrzeźwych kierowców	13	12	23	19

7.	Liczba zatrzymań nietrzeźwych nieletnich	0	0	0	0
8.	Liczba wypadków/kolizji drogowych spowodowanych alkoholem	1/4	2/3	0/5	2/4

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Wysokiem Mazowieckiem

Na podstawie danych porównawczych można zauważyć, że w ostatnim roku liczba zatrzymań nietrzeźwych kierowców lekko spadła niż w roku poprzednim, choć dalej utrzymuje się na wysokim poziomie. Spadła również liczba osób wobec, których złożono wniosek o ukaranie za spożywania alkoholu, natomiast liczba interwencji domowych lekko wzrosła.

3.4. WOJEWÓDZKI OŚRODEK PROFILKATYKI I TERAPII UZALEŻNIEŃ W ŁOMŻY

Celem Ośrodka jest **prowadzenie działalności leczniczej** polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz profilaktyki i promocji zdrowia. Ośrodek wykonuje **zadania wojewódzkiego ośrodka terapii uzależnienia i współuzależnienia na terenie województwa podlaskiego** zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób z terenu Gminy Szepietowo, które skorzystały z pomocy świadczonej przez WOPiTu w Łomży.

Tabela 13. Dane Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży

Gmina Szepietowo				
WSKAŹNIK	2017	2018	2019	2020
Liczba osób leczonych stacjonarnie z powodu używania alkoholu/w tym osoby małoletnie	1	0	0	3
Liczba osób leczonych stacjonarnie z powodu używania narkotyków/w tym osoby małoletnie / dominujący rodzaj używanego środka	0	0	0	0
Liczba osób leczonych ambulatoryjnie z powodu używania alkoholu/w tym osoby małoletnie	6	4	4	2
Liczba osób leczonych ambulatoryjnie z powodu używania narkotyków/w tym osoby małoletnie	0	0	0	0
Liczba osób współuzależnionych korzystających ze specjalistycznej pomocy	0	0	0	0

Źródło: dane z Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży

3.5 GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SZEPIETOWIE

Głównym celem działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szepietowie jest prowadzenie działań w celu zapobiegania nadużywania alkoholu oraz środków psychoaktywnych, promowanie zdrowego trybu życia, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym, integrowania społeczeństwa lokalnego, podejmowanie działań w zakresie poradnictwa, interwencji wobec osób nadużywających alkoholu i narkotyków, działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, prowadzenie rozmów motywacyjnych oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z zaistniałymi problemami alkoholowymi. Podejmowane działania mają za zadanie wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych oraz propagowanie zdrowego stylu życia. Komisja uprawniona jest do podejmowania czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu.

Tabela 14: Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

L.p.	Kategoria osób	2017	2018	2019	2020
1.	Liczba osób, z którymi GKRPA prowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące	14	52	29	16
2.	Liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi GKRPA prowadziła rozmowy	14	31	24	10
3.	Liczba osób w stosunku, których GKRPA podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec os. Uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu	b/d	83	53	6
4.	Liczba osób wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia alkoholowego	2	2	1	0
5.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA: - osoby doznających przemocy w rodzinie; - osoby stosujące przemoc w rodzinie.	6 6	5 7	1 4	2 4

Źródło: GKRPA w Szepietowie – sprawozdanie PARPA-G1

Tabela 15: Działania Punktu Konsultacyjnego Gminy Szepietowo

L.p.	Kategoria	2017		2018		2019		2020	
		Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad
1.	Osoby z problemem alkoholowym	10	10	12	41	10	24	6	13
2.	Dorosły członek rodziny osoby z problemem alkoholowym	10	10	4	18	5	14	18	18
3.	Osoby doznające przemocy w rodzinie	1	3	0	0	4	10	0	0
4.	Osoby stosujące przemoc w rodzinie	1	3	3	11	1	2	2	2

Źródło: GKRPA w Szepietowie – sprawozdanie PARPA-G1

Dane liczbowe wskazują, że zdecydowaną większość beneficjentów punktu konsultacyjnego stanowią dorośli członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym, natomiast osoby z problemem alkoholowym stanowią liczbę 3 razy mniejszą.

3.6. LOKALNE ZAGROŻENIA NA PODSTAWIE DIAGNOZY LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH

W maju i czerwcu 2019 r. na zlecenie Gminy Szepietowo przeprowadzono na terenie gminy Szepietowo „Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych”. Badania przeprowadzono z mieszkańcami gminy Szepietowo, sprzedawcami z punktów sprzedaży napojów alkoholowych i uczniami szkół z terenu gminy.

Badania z mieszkańcami miały charakter ulicznej ankiety w formie papier–ołówki i obejmowały mieszkańców gminy Szepietowo, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie. W badaniu wzięło udział łącznie 50 osób. Badaniem objęto 28 kobiet oraz 22 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 39 lat

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym,
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze,
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia,
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów,
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu,
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie, w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych,
- zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

3.6.1. SPOŻYWANIE ALKOHOLU I ZWIĄZANE Z NIM INNE PROBLEMY SPOŁECZNE

Pierwszą z poruszanych kwestii był **wiek inicjacji alkoholowej**. 34% osób swój wiek inicjacji alkoholowej wskazało na wiek między 16 a 18 lat, 28% na wiek powyżej 18 roku życia, a 26% - na wiek między 13 a 15 lat. 6% mieszkańców przyznało, że pili alkohol po raz pierwszy w wieku między 9 a 12 lat, a 4% - w wieku poniżej 9 r. ż.. 2% badanych nigdy nie piło alkoholu.

Kolejną kwestią była **częstotliwość spożywania alkoholu**. 48% respondentów to osoby pijące alkohol kilka razy w miesiącu, a 16% - pijące kilka razy w roku. 6% przyznaje, że spożywa alkohol kilka razy w tygodniu, również 6% - prawie codziennie. 24% respondentów zadeklarowało abstynencję.

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu ważne są także jego ilości. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1 - 2 porcji alkoholu - 36%. 28% mieszkańców przyznało, że spożywa jednorazowo 3-4 porcje, 14% - 5-6 porcji alkoholu, kolejne 10% - 7-8 porcji, a 2% - 10 lub więcej porcji. 10% badanych to osoby niepijące.

74% mieszkańców uważa, że w okolicy znajduje się odpowiednia liczba punktów, w których można kupić alkohol. Jednocześnie 8% badanych twierdzi, że lokali jest za mało, a 18% - za dużo.

Kolejne pytanie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. **Łącznie tylko 42% badanych mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że „dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany”**. Jednocześnie tylko 44%

respondentów ocenia **osoby pijące alkohol jako zagrażające lub raczej zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym**. Również **36%** badanych uważa, że **osoby nieletnie mają łatwość w zakupie alkoholu w lokalnych sklepach**. Łącznie **68%** respondentów uważa, że **kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie** niewielkich ilości alkoholu. Również **70%** badanych twierdzi, że **alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych**. Także **94%** badanych mieszkańców **nie zgadza się z tym, aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu**. Powyższe dane wskazują, że **tylko część badanych** mieszkańców przejawia właściwe postawy wobec spożywania alkoholu (szczególnie przez dzieci i młodzież, kobiety w ciąży oraz kierowców). Wśród mieszkańców obserwuje się niski poziom świadomości na temat szkodliwości picia napojów alkoholowych.

3.6.2. NIKOTYNA

Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji nikotynowej. Okazuje się, że 30% respondentów zapaliło pierwszego papierosa w wieku między 16 a 18 lat, a 26% - po uzyskaniu pełnoletniości. Kolejne 24% respondentów wskazało, że swoją inicjację nikotynową miało w wieku między 13 a 15 lat, a 8% - w wieku między 9 a 12 lat. 12% badanych nigdy nie paliło.

W ciągu ostatnich lat można zaobserwować tendencję do zmniejszania się ilości osób palących papierosy. Ponad połowa badanych (**52%**) odpowiedziała, że nie znajduje się obecnie w nikotynowym nałogu. Jednakże **24%** respondentów **regularnie pali papierosy, a 8% e-papierosy. Do okazjnego palenia przyznało się 16%** badanych.

Ze względu na rosnącą popularność e-papierosów zapytaliśmy mieszkańców, co sądzą o ich szkodliwości. Producenci tych wyrobów sugerują, że stanowią one zdrowsze odpowiedniki klasycznych papierosów. Istotnie nie zawierają one substancji smolistych, jednak nadal dostarczają one nikotyny – substancji o działaniu psychoaktywnym, skutkującej wieloma negatywnymi konsekwencjami zdrowotnymi. **34%** jest zdania, że e-papierosy są tak samo szkodliwe, jak tradycyjne papierosy, a **26%** badanych uważa, że e-papierosy mają gorszy wpływ na zdrowie niż tradycyjne papierosy. Natomiast **30%** respondentów uważa, że e-papierosy są mniej szkodliwe niż klasyczne papierosy, a **10%** jest zdania, że nie mają w ogóle negatywnego wpływu na zdrowie.

3.6.3. NARKOTYKI I DOPALACZE

64% badanych twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające. Jednakże, już 36% badanych zna co najmniej jedną osobę przyjmującą narkotyki lub dopalacze. 68% respondentów nie słyszało o osobach w ich otoczeniu, które przyjmowałyby substancje odurzające. 12% badanych zna osoby, które przyjmują marihuanę lub haszysz. Pozostali twierdzą, że znają osoby, które przyjmują LSD (2%), heroinę (2%), dopalacze (2%) oraz leki używane w celu

odurzenia (2%). 96% respondentów nie wie, gdzie można nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze.

14% respondentów przyznaje, że ma w swoim otoczeniu osoby uzależnione od leków. Kolejne 14% mieszkańców podejrzewa, że pewne osoby, które znają są uzależnione od leków, ale nie mają co do tego pewności. 72% badanych nie ma w swoim otoczeniu nikogo, kto byłby uzależniony od leków.

3.6.4. PRZEMOC W RODZINIE

Stwierdzenie „**Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa**” spotkało się z negacją przez większość respondentów – **70% mieszkańców nie zgadza się z takim stwierdzeniem. 82% badanych zdecydowanie zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem.** Kolejne twierdzenie: „**Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek**” spotkało się z negacją **82%** respondentów. Dodatkowo, **łącznie 96% badanych zdecydowanie lub raczej nie zgadza się** ze stwierdzeniem, że **stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwala sobie lepiej radzić w przyszłości.** Poniższe wartości pozwalają sądzić, że mieszkańcy gminy Szepietowo nie przejawiają postaw wychowawczych, które są charakterystyczne dla tradycyjnego wychowania. Większość badanych respondentów jest przeciwna stosowaniu przemocy fizycznej wobec dzieci.

Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie.

Łącznie 36% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie lub podejrzewają, że tak się dzieje.

Wśród badanych mieszkańców tylko 12% wie do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie. Respondenci najczęściej wskazywali policję lub niebieską linię.

Łącznie 60% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie. Wśród mieszkańców gminy Szepietowo powszechne jest przekonanie, że przemoc zdarza się tylko w tzw. „złych domach”. Łącznie tylko 52% mieszkańców nie uważa, aby zjawisko przemocy występowało

tylko w rodzinach z marginesu społecznego. Łącznie 82% respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.

3.6.5. HAZARD

O hazardzie mówi się, że jest to ukryty nałóg, ponieważ nie widać od razu wyraźnych symptomów uzależnienia. Niestety, uzależnienie od hazardu często współwystępuje z innymi problemami, jak nadużywanie alkoholu czy narkotyków. Pierwsze kroki w świecie hazardu, to zwykle korzystanie z gier internetowych, automatów czy zakładów bukmacherskich. Zapytaliśmy mieszkańców o ich doświadczenia z tego typu formami rozrywki. Wyniki wskazują, że mieszkańcy gminy Szepietowo w większości nie korzystają z gier losowych. **W ocenie większości przebadanych mieszkańców zjawisko uzależnienia od hazardu jest bardzo i dość rzadkie – łącznie 70%.** Tylko 30% badanych ocenia uzależnienie od hazardu jako bardzo i dość powszechny problem w ich środowisku lokalnym.

3.6.6. CYBERPRZEMOC

Zjawisko cyberprzemocy najkrócej definiuje się jako przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. (...) Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem Sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem Sieci oraz podszywanie się w Sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS.⁷

Badania wykazały, że cyberprzemoc w lokalnej społeczności stanowi zauważalny problem. Mianowicie, **24% badanych ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego** (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, zniesławienia), a **kolejne 6% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak właśnie się stało.** **70%** badanych przyznaje, że **nie zna** w swoim otoczeniu osób, które padły ofiarą cyberprzemocy. **Łącznie 92% mieszkańców uważa, że uzależnienie od komputerów i Internetu jest dość i bardzo powszechne w ich środowisku lokalnym, a tylko 8% ocenia je jako dość rzadkie zjawisko.**

7 Wojtasik, Ł. Cyberprzemoc - charakterystyka zjawiska, str. 1.

3.6.7. PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych:

- ✓ alkoholu,
- ✓ narkotyków,
- ✓ dopalaczy.

Inicjację alkoholową ma za sobą: 35% badanych uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej, 39% uczniów klas 7-8 szkoły podstawowej. Najczęściej deklarowanymi okolicznościami inicjacji alkoholowej uczniów są: towarzystwo rodziny, spotkanie ze znajomymi, oraz impreza lub dyskoteka.

Jak często młodzi ludzie sięgają alkohol? Aż 68% młodszych oraz 67% starszych uczniów szkoły podstawowej. Uczniowie przyznawali najczęściej, że pili tylko kilka razy w życiu, tylko raz w życiu lub kilka razy w miesiącu. 1% uczniów klas 4-6 twierdzi, że pije alkohol codziennie lub prawie codziennie, a 4% gimnazjalistów - kilka razy w tygodniu.

Uczniowie generalnie **najczęściej sięgają po piwo oraz wódkę**.

Mimo słabnącej popularności **papierosy** w naszym społeczeństwie są wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Uczniowie z gminy Szepietowo inicjację nikotynową mają już za sobą. 15% uczniów klas 4-6, 13% uczniów klas 7-8. **Najczęściej** wskazywaną przez uczniów **okolicznością inicjacji nikotynowej było spotkanie ze znajomymi**. Część uczniów przyznaje, że pierwszy raz zapalili **na imprezie lub dyskotecce, na wagarach, w szkole** oraz w **towarzystwie rodziny**. Większość uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową, aktualnie nie pali papierosów. 3% uczniów klas 4-6, 5% uczniów klas 7-8 przyznało, że palą od czasu do czasu papierosy lub e-papierosy. Część uczniów przyznaje się do regularnego palenia papierosów lub e-papierosów.

Większość badanych uczniów w gminie nie przejawia problemów związanych z próbami przyjmowania narkotyków lub dopalaczy. Jednakże 2% uczniów klas 4-6, 3% uczniów klas 7-8 ma już za sobą inicjację narkotykową. Uczniowie próbowali już marihuany, haszyszu, amfetaminy, LSD, ekstazy oraz dopalaczy. Z reguły były to pojedyncze eksperymenty, jednakże niewielka część uczniów przyznaje, że przyjmuje narkotyki regularnie. Zdecydowana większość uczniów nie wie, gdzie można kupić substancje psychoaktywne w ich środowisku. Jednak, co jest niepokojące, już 8% uczniów klas 4-6 oraz 6% uczniów klas 7-8 szkoły podstawowe twierdzi, że zakup narkotyków i dopalaczy jest w ich środowisku raczej lub bardzo łatwy.

Nadmierne korzystanie z Internetu staje się dziś niezwykle poważnym problemem społecznym. Na ryzyko uzależnienia szczególnie narażone są dzieci i młodzież, dla których Internet jest nieodłącznym elementem ich codziennej aktywności, życia społecznego oraz rozrywki. Badania

pokazują, że problem staje się coraz poważniejszy i wymaga szybkiej reakcji rodziców, opiekunów i pedagogów. W Polsce 23% badanych nastolatków (w wieku 11–16 lat) stwierdziło u siebie przynajmniej jeden z badanych symptomów nadużywania Internetu. Najczęściej występujący symptom to surfowanie po Internecie nawet wtedy, kiedy to specjalnie nie jest interesujące (38%) oraz zaniedbywanie rodziny, znajomych i nauki szkolnej (35%).⁸

Większość uczniów spędza przed komputerem od dwóch do trzech godzin dziennie. 20% młodszych i 13% starszych uczniów szkoły podstawowej korzysta z komputera maksymalnie 1 godzinę dziennie. Jednakże, **spora część uczniów** deklaruje, że spędza przed komputerem **od czterech do pięciu**, a nawet **więcej niż 5 godzin dziennie**. W praktyce może to oznaczać, że po przyjsciu ze szkoły korzystanie z komputera jest dla nich jedyną formą spędzania czasu.

4. Cele Programu

Głównym celem Programu jest rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, a także ograniczanie negatywnych skutków społecznych, będących konsekwencją tych zjawisk, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W 2022 r. w/w cele główne będą kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować.

8 L. Kirwil L., Polskie dzieci w Internecie. Zagrożenia i bezpieczeństwo – część 2. Częściowy raport z badań EU Kids Online II, SWPS, Warszawa 2011.

5. Zadania programu i sposób ich realizacji

W dążeniu do realizacji Programu niezbędne jest sformułowanie szczegółowych celów:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków			
Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźnik osiągnięcia celu
<p>- finansowanie programów terapeutycznych i interwencyjno-edukacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz sprawców przemocy domowej, w związku z nadużywaniem alkoholu, realizowanych w Poradni Leczenia Uzależnień oraz przez placówki i organizacje pozarządowe, zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w tym finansowanie ponad standardowych usług terapeutycznych dla pacjentów uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,</p> <p>- finansowanie punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami oraz członków ich rodzin oraz uczniów – wsparcie psychologiczne i motywowanie do podjęcia leczenia, udzielanie informacji,</p>	Działania ciągłe	<p>- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szepietowie,</p> <p>- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szepietowie,</p> <p>- Posterunek Policji w Szepietowie.</p>	<p>- liczba realizowanych programów,</p> <p>- liczba odbiorców biorących udział,</p> <p>- liczba badań/opinii,</p> <p>- liczba osób korzystających z porad w punkcie konsultacyjnym,</p> <p>- liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowych,</p> <p>- liczba osób skierowanych na posiedzenia GKRPA</p>

<ul style="list-style-type: none"> - finansowanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych, - prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego przez członków GKRPA. 			
--	--	--	--

Udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

<ul style="list-style-type: none"> - realizowanie zadań związanych z zobowiązaniem do podjęcia leczenia odwykowego, - prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie wsparcia dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe, - finansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, poprzez organizację wolnego czasu i wypoczynku, - finansowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania problemom alkoholowym i przemocy w rodzinie, - przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. 	<p>Działania ciągłe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szepietowie, - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szepietowie, - Lokalny Zespół Interdyscyplinarny, - Posterunek Policji w Szepietowie. 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób, którym udzielono wsparcia, - ilość szkoleń, - ilość osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy,
--	-------------------------	--	--

Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej

w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych

<p>- finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych, zajęć edukacyjno – rozwojowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej,</p> <p>- dofinansowywanie różnych form artystycznych, propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia,</p> <p>- organizacja oraz dofinansowywanie lokalnych imprez, akcji oraz działań profilaktycznych,</p> <p>- finansowanie obozów i kolonii socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz z rodzin zagrożonych,</p> <p>- prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych (broszury, plakaty, ulotki),</p> <p>- prowadzenie edukacji publicznej we współpracy z mediami publicznymi. Organizowanie i udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach, akcjach profilaktycznych,</p>	<p>Działania ciągłe</p>	<p>- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szepietowie,</p> <p>- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szepietowie,</p> <p>- szkoły z terenu gminy Szepietowo,</p> <p>- Posterunek Policji w Szepietowie,</p> <p>- Urząd Miejski w Szepietowie,</p> <p>- Gminny Ośrodek Kultury w Szepietowie,</p> <p>- organizacje pozarządowe.</p>	<p>- ilość osób uczestniczących w działaniach profilaktycznych,</p> <p>- ilość dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach,</p> <p>- ilość osób uczestniczący w koloniach,</p> <p>- ilość przeprowadzonych kampanii społecznych,</p> <p>- ilość rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych w placówkach oświatowych,</p> <p>- ilość zakupionych materiałów informacyjnych</p>
--	-------------------------	---	--

- współpraca z placówkami oświatowymi poprzez finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży,

- monitorowanie problemów uzależnień poprzez prowadzenie lokalnych diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan problemów uzależnień oraz efektów podejmowanych działań,

- prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego. Organizacja wspólnie z Powiatową Komendą Policji w Wysokiem Mazowieckiem gminnego konkursu z wiedzy o bezpieczeństwie „Nasze bezpieczeństwo”, dla uczniów szkół podstawowych,

- finansowanie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców o charakterze edukacyjnym i aktywizującym,

- prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomani

<p>- finansowanie zadań wynikających z Programu, realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne wyłonione w drodze konkursów ogłaszanych przez Burmistrza Szepietowa,</p> <p>- współpraca ze służbami i instytucjami zajmującymi się problemami rodzin, w których występuje problem uzależnienia i przemocy,</p> <p>- udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.</p>	<p>Działania ciągłe</p>	<p>- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szepietowie,</p> <p>- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szepietowie,</p> <p>- Urząd Miejski w Szepietowie,</p> <p>- organizacje pozarządowe.</p>	<p>- ilość organizacji, instytucji, które realizują zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy,</p>
<p>Podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego</p>			
<p>- kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, sprawdzające przestrzeganie w/w przepisów ustawy,</p> <p>- podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy, dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych, prowadzonej na terenie gminy oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów</p>	<p>Działania ciągłe</p>	<p>- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szepietowie,</p>	<p>- ilość przeprowadzonych kontroli,</p> <p>- ilość szkoleń i materiałów edukacyjnych,</p> <p>- liczba uczestników,</p> <p>- ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych,</p>

<p>alkoholowych osobom nietrzeźwym i nieletnim,</p> <ul style="list-style-type: none"> - występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów, określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, - podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, przygotowanie i kolportaż materiałów edukacyjno-informacyjnych, - czuwanie nad prawidłową lokalizacją punktów sprzedaży alkoholu oraz opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń na sprzedaż alkoholu. 			
Wspieranie reintegracji społecznej i działań na rzecz powrotu osób uzależnionych od alkoholu, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem, do społeczności			
<ul style="list-style-type: none"> - podtrzymanie motywacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz eliminacja problemów socjalno-bytowych, utrudniających życie codzienne i mających źródło w uzależnieniu od alkoholu, - wykorzystanie pracy socjalnej i kontaktu socjalnego. 	<p>Działania ciągłe</p>	<p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szepietowie</p>	<p>- ilość osób, którym udzielono pomocy.</p>

6. Zasady finansowania Programu.

1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z art. 18² w/w ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.
3. Finansowanie realizacji poszczególnych zadań określa preliminarz wydatków zgodny z projektem budżetu na 2022 rok w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz rozdziale 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.

7. Zasady wynagradzania członków GKRPA

Ustala się następujące zasady finansowania pracy członków Komisji:

1. Za każdy udział w posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przewodniczący i członek komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 150 zł słownie: sto pięćdziesiąt złotych, natomiast Sekretarz GKRPA otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 250 zł, słownie: dwieście pięćdziesiąt złotych.
2. Podstawą naliczenia wynagrodzenia jest lista obecności na posiedzeniu komisji potwierdzona przez Przewodniczącego bądź Sekretarza Komisji.
3. Za uczestnictwo w kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o ile nie jest to związane z innymi zadaniami członka komisji realizowanymi w tym czasie, członek komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 100 zł.
4. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia stanowi kopia protokołu z przeprowadzonej kontroli wraz z listą obecności z przeprowadzonej kontroli potwierdzona przez Burmistrza Szepietowa.
5. W przypadku nieobecności członka na posiedzeniu komisji bądź kontroli wynagrodzenie nie przysługuje.
6. Koszty szkoleń i konferencji komisji wraz z uwzględnieniem kosztów przejazdu pokrywane są ze środków przeznaczonych na realizację Programu.

8. Podmiot – Jednostka wskazana do realizacji programu:

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok jest Burmistrz Szepietowa za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szepietowie oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szepietowie, Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Szepietowie, placówek oświatowych i placówki kultury, Posterunku Policji w Szepietowie .

Załącznikiem do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 jest plan wydatków na realizację programu.

**Przewodniczący
Gminnej Komisji Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych w Szepietowie
Marian Kruszewski**

Sporządziła:

Izabela Śliwowska – sekretarz GKRPA w Szepietowie

**Plan wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022r.**

91 023- szacowana kwota wpływów –opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

L.p.	Nazwa	kwota [zł]	rozdział 85153	rozdział 85154
1	Finansowanie obozów, kolonii socjoterapeutycznych dla dzieci rodzin z problemem alkoholowym i rodzin zagrożonych (<i>dotacja</i>)	18 000	3 000	15 000
2	Organizacja zabawy choinkowej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i rodzin zagrożonych	5 500		5 500
3	Organizacja konkursu „Nasze bezpieczeństwo” wspólnie z KPP w Wysokiem Mazowieckiem dla młodzieży ze szkół podstawowych z terenu gminy	1 500		1 500
4	Dofinansowanie zadań z zakresu profilaktyki uzależnień realizowanych przez Klub Rodzin Abstynenckich „Łabędź” w Wysokiem Mazowieckiem	3 500		3 500
5	Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanią poprzez m.in. wyposażenie w sprzęt i artykuły na prawidłowe funkcjonowanie placówek. (<i>dotacja WOTiP</i>)	5 000		5 000
6	Finansowanie wynagrodzenia specjalistów (psycholog i psychiatra) za wykonanie badań i sporządzanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób kierowanych przez GKRPA	4 000		4 000
7	Wynagrodzenie członków GKRPA (posiedzenia GKRPA i przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych)	12 000		12 000
8	Finansowanie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych w zakresie przemocy w rodzinie, przeciwdziałaniu alkoholizmowi i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych uzależnień	4 000	1 000	3 000
9	Finansowanie programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców	4 500	2 000	2 500
10	Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży	16 000		16 000
11	Finansowanie organizacji Punktu Konsultacyjnego	10 000		10 000
12	Dofinansowanie zadań z zakresu profilaktyki uzależnień przez fundacje, stowarzyszenia.	10 000		10 000
13	Zakup materiałów edukacyjnych (np. ulotki, plakaty, broszury)na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz substancji psychoaktywnych przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.	1 523		1 523
14	Szkolenia i podróże służbowe członków komisji GKRPA	1 500		1 500
	RAZEM:	97 023	6 000	91 023